

AEB-ETAN, AMAZON-EN BAITAKO LEHEN LANGILE SINDIKATUA SORTZEKO AUKERA BIDEAN DUTE

800.000 langilerekin, AEBetako bigarren enplegatzaile handiena da Amazon multinazionala. Zuzendaritzaren joera antisindikalistak bidea oztopatzen diela, langileak ez dira ordea sindikatu baten baitan antolatuak. Baina COVID-19aren testuinguruak eragindako lan karga eta lan baldintza kaskarren eraginez, egoera irauli eta sindikatu bat sortzeko bidea ireki dute AEBetako hego ekialdeko Bessemergo lantokikoek. Sindikatuaren sorrerari buruzko bozketa abian da, eta baietzak irabaziz gero aurrekari garrantzitsua litzateke, Amazonen beste lantokietan ere antolaketa kolektiborako akuilu izan daitekeena.

JENOFA BERTHOKOIRIGOIN

Baliteke COVID-19 izurriteak ondorio pozgarri bat behintzat ekartzea: AEBetako hego ekialdeko Bessemer hiriko Amazonen biltegiko langileek sindikatzeko bidea irekirik dute, eta lortuz gero, multinazional honen baitako AEBetako lehen sindikatu litzateke. Hori horrela, Jeff Bezos Amazonen buruaren antisindikalismo amorratuaren baitan agerturiko arrakala berri bat litzateke.

Biltegi berria da Bessemerrekoa, iazko martxoan irekitakoa. Garai berean agerturiko koronabirusaren eraginez eskaerak azkarki emendaturik –2020ko urtariletik apirilera 24 bilioi dolarrez emendatu zen Bezosen aberastasuna, negozio-zifra %40 emendatuz– laster sentitu zuten lan kargaren emendioa bertako langileek, baita oinarritzeko eskubideen alde kolektiboki antolatzearen premia. Hain zuzen, komertzioaren sektoreari dagokionez, sindikatutako inguruko enpresetan errazagoa zitzaien oinarritzeko eskubideen errespetua exijitzea: lanaldian maskara zein bestelako babes neurrien eskuratzeta. “Orduz geroztik, geroz eta langile gehiagok dute ikusten ahots kolektiboaren garrantzia”, dio *The New York Times*-i eskualde hartan militatzen dabilen Stuart Appelbaum RWDSU sindikatuko presidentea.

Amazonen bezeroentzat izako urriaren 13 eta 14an finkaturiko Prime Day beherapen egunek eskaera ezin jasana bilakaturik, luzatu zioten sindikatu bat sortzeko eskaera National Labor Relations Board agentzia federalari. Abendu buka-

ran, biltegiko 2.000 langilek egitura baten sorrerari buruzko bozketa eskaturik, antolatzeko “nahiko interes” bazegoela ondorioztatu zuen Lan Harremanen Batzar nazionalak. Bozketa abiaturik, martxoaren 29a arte iraunen du sindikatuaren sorrerari buruzko iritzia emateko aukerak.

Orotara, 5.800 langile batzen dira Bessemergo biltegian, eta hauen gain 800.000 dira AEBetan, Amazonentzat lanean ari; AEBetako bigarren enplegatzaile handiena denean –Walt-Mart supermerkatu erraldoia delarik lehena, hau ere bere antisindikalismoarentzat ezagutua–. Bistan da, sindikaturik ez izanki, hitzarmen kolektiborik ez dute enplegatzailearen eta enplegatuen artean. Nahiz eta banaturiko “soldata handiak” goraiatu zuzendaritzak, horretaz aparte, ez dute hitzarmen kolektiboek dakarten langile eskubideen bermerik. “Ordua 25 dolar pagatuz gero ere, zer balio du horrek aldi berean ez banauzue ongi tratatzen?” oharra irakurri daiteke *The New York Times*-en artikuluan.

Bessemerren sindikatu bat osatzeak ez luke AEBetako beste biltegiarentzat balioko, baina sindikatzeko ideia errotzen lagundu dezakeela argi dute aldekoek. Horretarako dira AEBetako txoko guztietatik Alabamako lantoki horretara begira. Horren lekuko Bernie Sanders demokrata ezagunak sare sozialetan zabalduko mezua: “Antisindikala den estatutuan daude, indar antisindikal gogorrekin aurre egin beharra dute, baina argi geratu dadila: haien garaipena

AEBetako langile guztien onerako izango da. Haien aldean izateaz harro”.

ZUZENDARITZA EZETZAREN ALDEKO PRESIOA BIDERATZEN DABIL

Horrela da: sindikatuaren sorrera saihesteko makineria antolatu bati aurre egin beharra daukate langile militanteek. “Izurrite egoeraz hitz egiteko bilerarik ez dugu; haatik, bilkura behartuak ditugu zeinetan entzun behar izaten dugun zer heinetaraino diren sindikatuak guretzat eta enpresarentzat txarrak”, dio Bessemergo biltegiko langile batek AFP-ko kazetariari.

Zuzendaritzak ere badaki baietzak irabaziz gero, ondoko biltegiak ere zabaltzen ahalko litzatekeela kolektiboki ekiditeko gogoia. Horrek dakar ezetzaren alde eramandako lana: posta bidezko bozketa ezeztatzeko auzibidea –azkenean, auzitegiak atzera botatakoa–; sindikatuen kontrako propaganda eta indibidualismoaren aldeko mezu argia bideratzen duen www.doitwithoutdues.com webgunearen sorrera; aldeko kanpaina eramaten dabiltzanen kontrako presioak, eta abar. Kotizazioen kontrako mezu sinplista plazaratzen dabil: kotizatuz dirua galduko duzu, hobe diru hau aurreztu eta liburuak zein opariak erosteko baliatzea. “Amazonen sms mezuak bidaltzen dizkit, langileon pausa getan ere zabalduz ditu ezetzaren aldeko mezuak, komunetaraino hedatzen dizkigu! Erabat neurritz kanpokoa da bideraturiko propaganda” dio anoni-

MOBILIZATURIK.

ZUZENDARITZAREN PRESIOEI AURRE EGINEZ, SINDIKATUA SORTZEAREN ALDEKO MOBILIZAZIOA BIDERATZEN DABILTZA HAINBAT LANGILE. ARGAZKIA: S. KEITH, GETTY IMAGES

motasuna atxiki nahi duen langile batek pareko kazetariari.

Mundu mailan 1,2 milioi langile dira Amazonentzat ari –COVID-19ak inarrositako 2020 urtean %50 emendatu zen kopurua, batzaz beste egunero 1.400 langile berri zituen kontratatatu, *developpez.com* gunearen arabera–, eta AEBetan ez bezala, herri batzuetan sindikaturik daude langileak. “Amazonen politika antisindikalistari ez” zutabea plazaratu zuten iazko urrian *Libération* egunkarian hogeitau bat eurodiputatuk. “Pandemia hasi zenetik, Amazonek izan dituen irabazien hazkunde esponentzialak ez dizu (Jeff Bezos mintzo dira) baimentzen legez babesturiko oinarritzko printzipioen zangopilatzea”, irakurri daiteke gutunean. Hain zuzen, orduan jakin zen Amazonek “informazio analistak” enplegatu nahi zituela, hainbat “mehatxu”

saihesteko asmoz –tartean, “terroristak”, “Amazonetikiko kritiko diren talde politikoak” baita “langile erakundeak” ere–.

PINKERTON ESPIOI AGENTZIA EZAGUNAREKIN ELKARLANEAN

Sindikatuak jomugan ditu aspaldian 187 bilioi dolarreko aberastasuna daukanak. XIX. mende bukaeraz geroztik langileen eskubideen aldeko borroka zapuzteko lanetan berezitutako Pinkerton National Detective Agency espioi agentziari dei egin izan dio ere –inolako konplexurik gabe–. Espioi horiek genituen 1886ko Haymarket sarraskiaren oinarrian, orduz geroztik maiatzaren lehen guztiz oroiturikoa –Pinkertonen espioiek grebalariei mugimendua infiltratu eta liskar odoltsua probokatu izana salatu zuten ordungo sindikalistek–. Hainbat manifestari bertan hil edota atxilotu eta heriotz zigorrera

bideratu zituzten Poliziak eta Justiziak.

Hainbat barne-dokumentu eskuraturik, eman zuen espioi kontratatze hauen berri *Motherboard* komunikabideak. Sindikatuen bileren segipena, protestei buruzko datu zehatzen bilketa –nor, non, noiz eta zertan dabilen–, zein Amazonen aurkako ekintzak bideratzen dituzten elkarte jarraipena, legez kontra doazen hainbat ekinbide argira ekarri zituen komunikabideak.

Hori horrela, arrakala inportantea litzateke AEBetako Amazonen baitako lehen sindikatuaren sorrera. Zentzu bereira, urtarrilean Google-ko langileek zuten lehen sindikatu sortu, Alphabet Workers Union izenekoa. Badirudi, langileriaren identitate kolektiboa desagerrarazteko zailtasun geroz eta gehiago ukanen dituztela GAFAMeko (Google, Amazon, Facebook, Apple eta Microsoft) oligarkek. ●